

2018

SANSKRIT

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : Three hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

Q. No. 1 carries 1 mark each	$1 \times 10 = 10$
Q. No. 2 carries 5 marks each	$5 \times 4 = 20$
Q. No. 3 carries 6 marks	$6 \times 1 = 6$
Q. No. 4 carries 2 marks each	$2 \times 4 = 8$
Q. No. 5 carries 3 marks	$3 \times 1 = 3$
Q. No. 6 carries 6 marks	$6 \times 1 = 6$
Q. No. 7 carries 5 marks	$5 \times 1 = 5$
Q. No. 8 & 9 carry 4 marks each	$4 \times 2 = 8$
Q. No. 10, 11, & 12 carry 3 marks each	$3 \times 3 = 9$
Q. No. 13 carries 2 marks each	$2 \times 2 = 4$
Q. No. 14 & 15 carry 1 mark each	$1 \times 7 = 7$
Q. No. 16 carries 2 marks each	$2 \times 2 = 4$
Q. No. 17 carries 10 marks	$10 \times 1 = 10$
	<hr/>
	Total = 100

Contd.

1. Answer each of the following questions by writing only the actual correct word : 1×10=10

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ প্ৰত্যেকটোৰ উত্তৰত কেৱল প্ৰকৃত আৰু শুদ্ধ শব্দ লিখাঁ :

(a) Who is the hero of the canto XIII of the Raghuvamśam ?

‘ৰঘুবংশম’ৰ ত্ৰয়োদশ সৰ্গটোৰ নায়ক কোন ?

(b) How many cantos are there in the Raghuvamśam ?

‘ৰঘুবংশম’ ত কিমানটা সৰ্গ আছে ?

(c) Write the name of the second chapter of the Gītā.

‘গীতা’ৰ দ্বিতীয় অধ্যায়ৰ নাম লিখাঁ।

(d) How many verses are there in the Śrīmadbhagavadgītā ?

শ্ৰীমদ্ভগবদ্গীতাত কিমানটা শ্লোক আছে ?

(e) Who is meant by गुडाकेशः ?

‘গুড়াকেশঃ’ বুলিলে কাক বুজায় ?

(f) How many acts are there in the drama Nāgānandam ?

‘নাগানন্দম্’ নাটকত কেইটা অংক আছে ?

(g) Who is the wife of Jīmutavāhana ?

জীমুতবাহনৰ পত্নী কোন ?

(h) Who is known as ‘आशुकविः’ ?

‘আশুকবি’ বুলি কোন পৰিচিত ?

(i) Who is the writer of ‘पताकाम्नाय’ ?

‘পতাকাম্নায়’ গ্ৰন্থৰ লেখক কোন ?

(j) Give the sanskrit equivalent of the word ‘जायाम्’।

‘জায়াম্’ পদটোৰ সংস্কৃত প্ৰতিশব্দ লিখাঁ।

2. Translate *four* of the following taking *one* from each part :

5×4=20

তলত দিয়া প্রতিটো অংশৰ পৰা এটোকৈ বাছি মুঠ চাৰিটাৰ অনুবাদ কৰাঁ :

Part I / প্রথম অংশ

- (a) गुरोर्यियक्षोः कपिलेन मेध्ये
रसातलं संक्रमिते तुरङ्गे ।
तदर्थमुर्वीमवदारयद्भिः
पूर्वेः किलायं परिवर्द्धितो नः ॥
- (b) सैषा स्थली यत्र विचिन्वता त्वां
भ्रष्टं मया नूपुरमेकमुर्व्याम् ।
अदृश्यत त्वच्चरणारविन्द
विश्लेषदुःखादिव बद्धमौनम् ॥

Part II / द्वितीय अंश

- (c) देहिनोऽस्मिन् यथा देहे कौमारं यौवनं जरा ।
तथा देहान्तरप्राप्तिर्धीरस्तत्र न मुह्यति ॥
- (d) नैनं छिन्दन्ति शस्त्रानि नैनं दहति पावकः ।
न चैनं क्लेदयन्त्यापो न शोषयति मारुतः ॥

Part III / তৃতীয় অংশ

- (e) तदभिसम्पातत्रासात् सहस्रशः शिशवः पञ्चत्वमुपयान्ति । एवं च सन्ततिसमुच्छेदादस्माकं
तवैव स्वार्थहानिर्भवेत्, यदर्थमभिपतति भवान् पातालम् । तवैकैकं भुजङ्गमानामनुदिवसं
समुद्रं तटस्थितस्याहमेव प्रेषयिष्यामीति ॥
- (f) (सास्रम्) हा पुत्रक शङ्खचूड । कथं व्यापद्यमान किलाद्य त्वं मया प्रेक्षितव्यः । (चिबुके
गृहीत्वा) अनेन मुखचन्द्रेण विरहितमन्धकारीभविष्यति पातालम् ॥

Part IV / চতুর্থ অংশ

- (g) इदं तु संस्कृतमेव यतः सर्वाः भारतीयाः भाषाः विलसन्ति ।
असमीयाभाषायाः अपि मूलं संस्कृतमेव । संस्कृतं तावत् न केवलं भाषा ततु जीवनमेव भारतीयानाम् ।
असमीयाभाषायाः सम्यग्ज्ञानलाभार्थं संस्कृतस्य ज्ञानं प्रयोजनीयम् ॥
- (h) भवदेव भागवती नामधेयः संस्कृतपण्डितोऽपि संस्कृत-भाषायां कतिपयान् ग्रन्थान् विरचितवान् ।
तत्कृतिषु जयमतीकाव्यमिति खण्डकाव्यं सुप्रसिद्धं वर्तते । भवदेवः कविः । मध्ययुगीय
असमराज्यस्य ऐतिहासिक-घटनामाश्रित्य जयमतीकाव्यं लिखितमस्ति ॥

3. Explain with reference to the context *any one* of the following verses :

1+1+4=6

তলৰ শ্লোকবোৰৰ যিকোনো এটাৰ প্ৰসঙ্গ সঙ্গতি দৰ্শাই ব্যাখ্যা কৰা।

(a) নাধিপ্ৰরूढाम्बुरुहासनेन

संस्तुयमानः प्रथमेन धात्रा।

अमुं युगान्तोचितयोगनिद्रः

संहत्य लोकान् पुरुषोऽधिशेते ॥

(b) प्रवृत्तमात्रेण पर्यासि पातुम्

आवर्त्तवेगाद् भ्रमता धनेन।

आभाति भूयिष्ठमयं समुद्रः

प्रमथ्यमानो, गिरिणेव भूयः ॥

4. (a) Account for the case ending in 'गुरोः' in Q. No. 2(a) and 'उर्व्याम्' in Q. No. 2(b). 1×2=2

প্ৰশ্ন সংখ্যা 2(a) ত থকা 'গুরো:' আৰু প্ৰশ্ন সংখ্যা 2(b) ত থকা 'উৰ্ব্যাম্' পদ দুটাৰ বিভক্তি নিৰ্ণয় কৰা।

(b) Derive 'मुह्यति' in Q. No. 2(c) and 'छिन्दन्ति' in Q. No. 2(d). 1×2=2

প্ৰশ্ন সংখ্যা 2(c) ত থকা 'মুহ্যতি' আৰু প্ৰশ্ন সংখ্যা 2(d) ত থকা 'ছিন্দন্তি' পদ দুটাৰ ব্যুৎপত্তি লিখা।

(c) Name and expound the Samasas of 'बद्धमौनम्' of Q. No. 2(b) and 'देहान्तरम्' in Q. No. 2(c). 1×2=2

প্ৰশ্ন সংখ্যা 2(b) ত থকা 'বদ্ধমৌনম্' আৰু প্ৰশ্ন সংখ্যা 2(c) ত থকা 'দেহান্তৰম্' পদ দুটাৰ ব্যাসবাক্যসহ সমাসৰ নাম লিখা।

(d) Write a short note on 'त्रिस्रोतसम्'। 2

'ত্রিস্রোতসম্' ৰ বিষয়ে চমুকৈ এটি টোকা লিখা।

5. Elucidate the idea contained in *any one* of the following : 3

তলৰ যিকোনো এটাৰ ভাৱ-সম্প্ৰসাৰণ কৰা :

(a) अविनाशि तु तद्विद्धि येन सर्वमिदं ततम्।

विनाशमव्ययस्यास्य न कश्चित् कर्तुमर्हति ॥

(b) अजो नित्यः शाश्वतोऽयं पुराणो

नहन्यते हन्यमाने शरीरे ॥

6. Write after the Śrīmadbhagavadgītā, chapter II, why Arjuna declined to fight against the Kauravas ? 6

শ্ৰীমদ্ভগবদ্গীতাৰ দ্বিতীয় অধ্যায় অনুসৰি অৰ্জুনে কৌৰৱৰ বিৰুদ্ধে যুদ্ধ কৰিবলৈ কিয় পৰাণুখ হৈছিল লিখা।

Or/ অথবা

Write short notes on : (any three)

2×3=6

চমুটোকা লিখাঁ : (যিকোনো তিনিটা)

পার্থঃ, গুডাকেশঃ, যোগঃ, ধনঞ্জয়ঃ, মাত্ৰাস্পৰ্শাঃ, ত্ৰৈগুণ্যবিষয়াবেদাঃ ॥

7. Give a beautiful description of an ocean as you find in the 13th canto of the Raghuvamśam.

5

‘বঘুবংশম’ৰ ত্ৰয়োদশ সৰ্গত পোৱা ধৰণে সাগৰৰ এক মনোৰম বৰ্ণনা দিয়াঁ।

Or/ অথবা

Describe the hermitage of Agastya.

অগস্ত্য ঋষিৰ আশ্ৰমৰ বৰ্ণনা কৰাঁ।

8. “অম্ব অলমলং ত্ৰাসেন। ন খল্বহং নাগশাবুঃ”

Who is the speaker here ? Who is addressed as ‘অম্ব’ ? Write, what the speaker said.

1+1+2=4

ইয়াৰ বক্তা কোন ? অম্ব বুলি কাক সম্বোধন কৰা হৈছে ? বক্তাই কি কৈছিল লিখাঁ।

9. “ম্রियते म्रियमाने या त्वयि जीवति जीवति।
तां यदीच्छसि जीवन्तौ रक्षात्मानं ममासुभिः ॥”

Who is the speaker here ? Whom did the speaker say this ? Under what circumstance did the speaker comment this ?

1+1+2=4

ইয়াত বক্তা কোন ? বক্তাই কাক এই কথা কৈছিল ? কি পৰিস্থিতিত বক্তাই এই মন্তব্য কৰিছিল ?

10. Write the names of six ‘वेदाङ्ग’s

1/2×6=3

‘वेदाङ्ग’ ছয়খনৰ নাম লিখাঁ।

11. Write a note on the contribution of Anundoram Borooah or Krishna Kanta Handique to Sanskrit literature.

3

সংস্কৃত সাহিত্যলৈ আনন্দৰাম বৰুৱা অথবা কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈৰ অৱদানৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখাঁ।

12. Fill in the blanks :

1×3=3

খালী ঠাঁই পূৰণ কৰা।

“अमुष्यां सभायां _____ प्रतिज्ञा।

_____ विना _____ न वाच्या ॥”

13. Explain with examples *any two* of the following : 2×2=4

তলৰ যিকোনো দুটাৰ উদাহৰণেৰে সৈতে ব্যাখ্যা কৰাঁ।

अपवर्गे तृतीया, भुवःप्रभवः, ध्रुवमपायेऽपादानम्, षष्ठी चानादरे, भीत्रार्थानां भयहेतुः ॥

14. Choose the correct words for *any three* of the following :

1×3=3

তলৰ যিকোনো তিনিটা শুদ্ধ পদ বাছি উলিওৱা।

(a) The word 'जन्म' is स्त्रीलिंग / क्लीबलिंग।

'जन्म' शब्द स्त्रीलिङ्ग / क्लीबलिङ्ग।

(b) शिष्य धर्मशास्त्रं जिज्ञासति / जिज्ञासते

(c) सः दुर्गामुपतिष्ठे / उपतिष्ठति

(d) कन्यादानं प्रतिजानीते / प्रतिजानाति

(e) आ + √ ह + धञ् is आहार / आहत्य

15. Account for case-ending in *any four* of the following underlined words :

1×4=4

তলৰ যিকোনো চাৰিটা আঁচটনা পদৰ বিভক্তি নিৰ্ণয় কৰাঁ।

(a) विष्वक्षोऽपि सर्वं स्वयं छेत्तुम-साम्प्रतम्।

(b) किं दिवसं परिभ्रमसि त्वम्।

(c) भातृभिः सह विवाद मा कुरु।

(d) छत्रेण छात्रो इति ज्ञातः।

(e) अश्वाय घासः।

(f) हिमवतः गंगा प्रभवति।

16. Name and expound the Samāsas in *any two* of the following :

(1+1)×2=4

তলৰ যিকোনো দুটাৰ ব্যাসবাক্যৰ সৈতে সমাসৰ নাম লিখাঁ :

अहिनकुलम्, देशान्तरम्, राजलक्ष्मीः, राम-लक्ष्मण-भरताः, हस्त-चरणम्, महाभूजः।

17. Write an essay on *any one* of the following in simple Sanskrit :

10

তলৰ যিকোনো এটাৰ বিষয়ে সৰল সংস্কৃতত ৰচনা লিখাঁ :

(a) असमप्रदेशस्य जातीयोत्सवः

(b) महापुरुषः श्रीमन्तशंकरदेवः

(c) महावहुः ब्रह्मपुत्रः

(d) आनन्दराम बरुवा

(e) महाभारतम्।

_____ x _____